

Koncentrační tábor Osvětim

Prvních 43 transportů z Terezína směřovalo na různá místa, do Rigy, Izbice, Sobiboru, Lublinu. O nich nemáme žádné další zprávy. Od konce října 1942 je cílem transportů už jenom Osvětim.

První, co čekalo vězně, kteří vystoupili v **Osvětimi** z vlaku, byla selekce – třídění na práce schopné a ostatní. Mezi ostatní patřily i malé děti, nemocní, příliš fyzicky slabí. Vojská je odvedli pryč a už je nikdo neviděl. Zemřeli v plynových komorách vyhlazovacího tábora.

Práceschopní byli posláni do sprch, kde se museli úplně svléknout a byli oholeni a také ostrihání dohola. Dostali nějaké oblečení bez ohledu na velikost a roční období. Pak byli odvedeni do ubytovacích dřevěných baráků. Spali na trojposchodových prýčnách po šesti vedle sebe. Byli tak namačkáni, že otáčet se mohli jen všichni najednou. Denně byli vězni posíláni na těžké práce různého charakteru. V pracovním táboře se nerozlišovalo, zda je někdo ještě dítě a neměl by těž-

ce pracovat. Někteří nevydrželi námahu a vyčerpáním padali, umírali. Při životě je držela víra, že jednou bude zase lépe a vzpomínky na dobu, kdy to tak už bylo – často i na Terezín, který se na jednu stal rájem. Po návratu z práce byli vězni i celé hodiny přepočítáváni, než jim bylo dovoleno ulehnout na lůžka. Děti nevěděly, kde je zbytek členů jejich rodin, při selekci byli zpravidla od sebe odtrženi. Zvláště děti se cítily velice osamocené.

oznamujeme, že dne 11. února máte odcestovati k pracovnímu nasazení v Terezíně.

ské děti nemohou být vzaty s sebou. Tyto děti mohou zůstat v bytě v opatrování příbuzných nebo mohou být dány k příbuzným nebo známým smíšeným manželstvím, nebo do veřejných sociálních institucí. Děti musí být vzaty s sebou do Terezína.

Terezín ghetto

Heim 28

Z přík...
Děti: l...
známých...
tucí.

1940

1941

1942

1943

1944

1945

- 27. 4. 1940 vydání Himmlerova rozkazu zřídit koncentrační tábor Osvětim I. (polsky - Oświęcim, německy Auschwitz)
- březen 1941 - zřízení tábora Osvětim II.
- 20. 1. 1942 - ve Wannsee se scházejí zbylé evropské židy
- březen 1942 - zřízení tábora Osvětim III.
- 6. 9. 1943 - první 2 transporty z Terezína míří do rodinného tábora Osvětim
- 8. 9. 1943 - zřízení tábora Osvětim III. - Buna Monovice
- září 1943 - transporty z Terezína do "konečné řešení židovské otázky", aby projednali,
- prosinec 1943 - transportem do Osvětimi odjely 4 dívky
- 8. - 9. 3. 1944 - hromadné vraždy vězňů rodinného tábora v Osvětimi - sekce BIIb
- květen 1944 - transportem odjelo do Osvětimi 5 dívek a 1 vychovatelka
- 10. - 12. 7. 1944 - hromadné vraždy vězňů rodinného tábora v Osvětimi
- říjen 1944 - transportem do Osvětimi odjelo 19 dívek a 2 vychovatelky
- 27. 1. 1945 - 7650 vězňů v Osvětimi osvobozeno Rudou armádou
- 27. 1. 1945 - v Osvětimi osvobozena Rudou armádou Eva Sternová

Z příkazu Vám oznamujeme, že dne 11. února máte odcestovati k pracovnímu nasazení v Terezíně.

Děti: Nežidovské děti nemohou býti vzaty ssebou. Tyto děti mohou zůstat v bytě v opatrování příbuzných nebo známých, nebo mohou býti dány k příbuzným nebo známým manželstvím, nebo do veřejných sociálních institucí. Židovské děti musí býti...

Součástí osvětimského areálu byl i **rodinný terezínský tábor**. Byl zřízen v září 1943 a fungoval do července 1944. Bylo do něj umístěno několik tisíc rodin, které přijely transportem z terezínského ghetta. Měl sloužit jako ukázka toho, že je o vězňené slušně postaráno. Zhruba vždy po půl roce byl tábor úplně vystěhován, jeho obyvatelé zavražděni a po několika dnech přijel z Terezína nový transport. Obyvatelé rodinného tábora ale nevěděli, co je nakonec čeká.

S dětmi přijížděli i vychovatelé, kteří se o děti snažili starat podobně jako v Terezíně. Byly zde zřízeny zvláštní dětské bloky. Významným vychovatelem byl v Terezíně i v rodinném táboře v Osvětimi **Freddy Hirsch**. Před válkou byl slavným sportovcem a nikdy nic ne-

vzdával. Snažil se pro děti v táboře zajistit lepší jídlo, příjemnější podmínky pro každodenní přepočítávání. Spolu se svými přáteli připravoval vzpuru. Byla ale odhalena a Freddy zemřel. Bližší okolnosti jeho smrti jsou dodnes nejasné.

Jako vychovatelka působila v rodinném táboře i Eva Weissová. I ona dětem život co nejvíce zpříjemňovala. Učila se s nimi, hrála hry, zpívala a připravovala divadelní představení, např. Sněhurka a sedm trpaslíků, Robinson Crusoe. Snažila se držet židovské svátky, slavit narozeniny, tančit či cvičit. Přesto si většina dětí uvědomovala, že je Heydebreck všudypřítomný. Tímto slovem označovali příslušníci SS místo, kam jsou posíláni lidé ze selekcí, kteří nemohli pracovat. Pro děti to bylo tajemné a hrůzné slovo.

Někteří vězni Osvětimi jenom prošli. Byli zařazeni do skupiny, které odjely dalšími transporty do jiných koncentračních táborů, nejčastěji na území Německa, Rakouska a Polska, kde vězni pracovali v továrnách, nosili kameny z lomů, pomáhali při stavbách. Díky tomu se některá děvčata z pokoje 28 dočkala osvobození na různých místech – v Bergen-Belzenu, Gross-Rosenu a dalších. Některé dívky zastihlo osvobození na pochodech smrti, kdy velké skupiny vězňů pěšky putovaly co nejdále od tábora, kterému „hrozilo“ osvobození blízcími se vojsky.

